

Examen AA

Audit & Assurance II

DATUM: 23 juni 2020
TIJD: 10.30 uur – 12.30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 6 pagina's inclusief voorblad en telt 5 opgaven. Controleer of dit examen compleet is!
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Schrijf duidelijk en gebruik een zwart- of blauw schrijvende pen! Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort.
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's.
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend.
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.
- Bent u klaar met uw examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.
- De puntenverdeling per vraag is weergegeven. U dient 55 punten of meer te behalen om te slagen voor dit examen.

Hulpmiddelen:

- HRA 2019 (eerdere versies eigen risico)

Veel succes toegewenst!

Puntenverdeling:

Vraag 1	10	punten
Vraag 2	20	punten
Vraag 3	25	punten
Vraag 4	30	punten
Vraag 5	<u>15</u>	punten
Totaal	<u>100</u>	punten

Rijplezier BV

Inleiding

Rijplezier BV is een rijsschool die vanuit vier locaties in Nederland opleidingen verzorgt ter voorbereiding op het rijexamen voor personenauto's met of zonder aanhangwagen. Zij beschikt hiertoe over 60 personenauto's en vier aanhangwagens. Onder de directeur-groot aandeelhouder (DGA) Henk Snel ressorteren de instructeurs en de drie centrale afdelingen, te weten de centrale receptie, de financiële administratie en personeelszaken.

Voor het verzorgen van de rijlessen heeft Rijplezier BV 50 instructeurs in vaste dienst en kan zij op afroep beschikken over een 50-tal freelance instructeurs (met eigen lesauto). Henk Snel is, naast de algehele leiding, ook belast met het beheer van het wagenpark (inkoop, onderhoud, verkoop) en het verzorgen van promotionele activiteiten.

De centrale receptie houdt zich bezig met de inschrijvingen van de cursisten, het aanvragen van de examens en de planning van de eerste les. Henk Snel laat zich ondersteunen door een klein Managementteam (MT) bestaande uit de vestigingsleiders van de vier locaties en de hoofden van de financiële administratie, de centrale receptie en personeelszaken. Het MT vergadert om de twee weken op maandagochtend.

Automatisering

Voor de planning en realisatie van de rijlessen wordt gebruik gemaakt van een, door de brancheorganisatie ontwikkeld geavanceerd, online servicesysteem 'Happy-Drive' (HD). HD is via een interface gekoppeld aan een specifiek voor Rijplezier BV ontwikkelde geautomatiseerd ERP omgeving met modulaire opbouw, met onder meer de modules contractbeheer, wagenparkbeheer en financiële administratie.

Door middel van de HD-app leggen de rij-instructeurs via hun smartphone de gegevens per verzorgde rijles vast. De door de instructeurs vastgelegde lestijden worden automatisch doorgestuurd naar de module financiële administratie voor de loonverwerking. Voor het jaarlijkse onderhoud inclusief het verzorgen van aanpassingen binnen het systeem heeft Rijplezier BV een doorlopend contract met de ontwikkelaar IT Solutions. Het hoofd van de financiële administratie van Rijplezier BV fungeert als aanspreekpunt en intermediair naar IT Solutions.

Rijlessen en examen

De autorijlessen worden aangeboden tegen een vast tarief per uur, met een vaste toeslag voor rijlessen in de avonduren (na 18.00 uur) en op de zaterdag. Voor een rijles met aanhangwagen geldt eveneens een vaste toeslag. Daarnaast zijn er regelmatig acties, zoals een actiepakket van 15 rijlessen (inclusief het eerste examen) tegen een vooraf te betalen vaste prijs. Het tarief per lesuur is hierbij lager dan voor de losse rijlessen.

De capaciteitsplanning is door de centrale receptie per instructeur vastgelegd in HD. Daarnaast wordt door de centrale receptie ook de eerste les ingepland waarbij een nieuwe cursist met een toegekend uniek cursistenummer wordt gekoppeld aan een vaste instructeur. De instructeurs kunnen deze planning raadplegen en al dan niet wijzigen of aanvullen via de HD-app. Zo plannen zij, in overleg met de cursist, de vervolglussen na de eerste les. Daarnaast houden de instructeurs via de app een rittenrapportage bij, waarin onder meer wordt vastgelegd: Het kenteken van de auto, de kilometerstanden aan het begin en het eind van een les, het wel of niet gebruiken van de aanhanger en per lesuur: het cursistenummer, de naam van de cursist en de wijze van betaling. Het hoofd van de financiële administratie verwerkt deze gegevens voor zijn maandelijks managementrapportages voor het MT.

De totaalpakketten en de examengelden dienen vooraf per bank te worden betaald. De cursist die een totaalpakket heeft genomen ontvangt na betaling een genummerde en op naam gestelde leskaart voor 15 lessen. Deze leskaart is alleen voor de cursist, want via HD wordt het tegoed per cursist automatisch bijgehouden. Na 20 rijlessen hebben de cursisten recht op een gratis les. Dit wordt automatisch verwerkt en aangegeven in HD.

Alle overige niet vooruitbetaalde rijlessen worden voorafgaand aan de rijles afgerekend via een 'tikkie' van de instructeur. Deze maatregel is begin 2019 ingevoerd en werkt volgens Henk Snel zo goed dat sinds 2019 geen contante betalingen meer hebben plaatsgevonden. In 2018 werd nog circa 20% van de lessen contant afgerekend.

De aanvraag van de examens bij het CBR (Central Bureau Rijvaardigheidsbewijzen) vindt plaats nadat Rijplezier BV het examengeld van de cursisten heeft ontvangen en de instructeur via de HD-app aangegeven heeft dat het examen voor een cursist kan worden aangevraagd. Het gebruik van de lesauto en de begeleiding door de instructeur is bij het tarief voor het praktijkexamen inbegrepen. Rijplezier BV neemt deel aan een door het CBR opgezette benchmarkprogramma en beschikt uit dien hoofde over gedetailleerde exameninformatie per instructeur zoals het percentage geslaagde cursisten, het aantal lessen per geslaagde kandidaat en het gemiddeld aantal examens per geslaagde kandidaat.

Pandemie

Eind februari 2020 slaat het noodlot toe. Een pandemie, COVID-19, in de volksmond bekend als het Coronavirus, doet via China zijn entree in Noord-Italië en verspreidt zich in een razend tempo over de rest van Europa. Ook Nederland ontkomt niet aan de gevolgen. In een lesauto kan geen 1,5 meter afstand worden gehouden tussen de cursist en de instructeur. Tot ontzetting van DGA Henk Snel wordt hij op maandag 23 maart 2020 van overheidswege gedwongen per direct zijn rijnschool op alle 4 de locaties te sluiten. Henk vraagt zich vertwijfeld af hoe het nu verder moet, de kosten lopen door en opbrengsten zijn er niet meer.

Accountant

Rijplezier BV is sinds 2012 wettelijk controleplichtig en accountantsorganisatie 'Flits' verricht voor het boekjaar 2019 voor het eerst de jaarrekeningcontrole. In voorgaande jaren was één van de Big Four kantoren de controlerend accountant. Accountantsorganisatie 'Flits' heeft voor een laag bedrag geoffreerd, omdat verantwoordelijke partners binnen het kantoor graag een rijkschool aan hun sterk groeiend klantenportfolio wilden toevoegen. Het kantoor verzorgt met ingang van het boekjaar 2019 ook de samenstelling van de jaarrekening, de loonadministratie en de fiscale aangiftes. Accountant Bernard Van Zandvoort is de verantwoordelijke partner voor de opdracht tot controle van de jaarrekening van Rijplezier BV.

Vragen

Vraag 1 (10 punten)

Welke overwegingen, gerelateerd aan geldende wet- en regelgeving voor accountants, heeft accountant Van Zandvoort gemaakt bij het accepteren van de cliënt en de controleopdracht van Rijplezier BV?

-----

vervolg van de casus

In Nederland wordt voor de controle van de jaarrekening de risico-analytische controlemethode gehanteerd: $ACR = f \{ IR, IBR, OR \}$. Een belangrijke rol in deze risico-analytische controlemethode is weggelegd voor significante risico's.

Vraag 2 (20 punten)

- A. Op basis van welke specifieke wet- en regelgeving besteedt de accountant aandacht aan significante risico's? (2 punten)*
  - B. Benoem 3 concrete significante risico's met betrekking tot de volledigheid van de verantwoording van de opbrengsten 2019 van Rijplezier BV en geef aan waarom deze significant zijn. (9 punten)*
  - C. Benoem per genoemd significant risico twee belangrijke management controls en/of interne beheersingsmaatregelen. (9 punten)*
-

vervolg van de casus

Primair worden de gevolgen van het Coronavirus beschouwd als een ondernemingsrisico. Vanwege het algemeen belang ten aanzien van de volksgezondheid worden bepaalde sectoren (zoals restaurants, kappers, rijsscholen e.d.) door de overheid gedwongen om hun deuren voor onbepaalde tijd te sluiten. Daarbij worden deze sectoren deels vanuit de overheid gecompenseerd voor opgelopen schade.

Vraag 3 (25 punten)

- A. Levert het Coronavirus in algemene zin ook een accountantscontrole risico op? *Motiveer uw antwoord door stil te staan bij de gevolgen voor de in vraag 2 aangegeven onderdelen van het risico analyse model: $ACR = f \{ IR, IBR, OR \}$. Hoe vertaalt het voorgaande zich specifiek naar de controle op de jaarrekening 2019? *Motiveer uw antwoord. (15 punten)**
- B. *Is het Coronavirus voor de beoordeling van de jaarrekening 2019 een gebeurtenis na balansdatum? Geef de afweging weer die accountant Van Zandvoort hierbij maakt, met verwijzing naar de relevante standaard in de NV COS. (10 punten)*

Vraag 4 (30 punten)

Hoe controleert de accountant het personeelsproces ten aanzien van de loonkosten van de instructeurs? Werk dit vraagstuk uit op de volgende aspecten:

- a) *Controledoelstellingen (noem er drie);*
- b) *Vier IT verschillende General Controls die de accountant betreft in zijn controle;*
- c) *Twee application controls;*
- d) *Cijferbeoordeling;*
- e) *Overige gegevensgerichte controlewerkzaamheden.*

Vraag 5 (15 punten)

Geef per aantekening A tot en met D aan wat de mogelijke consequenties zijn voor de strekking van de controleverklaring van de accountant Bernard Van Zandvoort. (15 punten)

- A. Henk Snel heeft besloten om de vooruitbetaalde les gelden van de totaalpakketten niet langer als verplichting in de jaarrekening te verantwoorden. Zijn argumentatie hiervoor is dat de cursisten slechts in uitzonderingsgevallen hun geld terug kunnen krijgen.
- B. Tijdens de controle van de opbrengstverantwoording is geconstateerd dat het totale aantal leegloopkilometers (dat is het verschil tussen de opeenvolgende eindstand van een rijles en de beginstand van de volgende rijles) in het afgelopen boekjaar aanzienlijk groter was dan in de voorgaande jaren. In de voorgaande jaren lag dit verschil altijd in de buurt van het branchegemiddelde. Het gemiddeld aantal kilometers per verantwoorde rijles schommelt dit jaar, net als in de voorgaande jaren, rond het branchegemiddelde van 30 kilometer. Het aantal leegloopkilometers gedeeld door 30 en omgerekend tegen het lesuurtarief overschrijdt weliswaar de jaarrekeningmaterialiteit, maar is niet van diepgaande invloed.

Het hoofd van de financiële administratie geeft als verklaring dat de kilometerstanden aan het begin en aan het eind van elke rijles niet altijd even nauwkeurig worden bijgehouden. Vaak wordt de stand geschat en het komt ook regelmatig voor dat de kilometerstanden niet worden vastgelegd. In een aantal nader onderzochte gevallen blijkt dat het verschil tussen de eind- en de beginstand van 2 opeenvolgende lessen varieert van 5 tot soms wel 60 kilometer.

- C. Henk Snel heeft in het gesprek over de jaarrekening 2019 met de accountant Van Zandvoort aangegeven dat hij wel inziet dat het coronavirus mogelijk gevolgen zal hebben voor zijn rijleschool in 2020, maar dat heeft in zijn ogen niets te maken met de jaarrekening 2019.

Hij wil, uit vrees dat er onrust onder de cursisten en de instructeurs zal ontstaan, op geen enkele wijze, en dus ook niet via de jaarstukken 2019 (bestuursverslag of toelichting op de jaarrekening), ingaan op de mogelijke toekomstige effecten van de pandemie op zijn bedrijf. Accountant Van Zandvoort beoordeelt op basis van de huidige inzichten de toekomst van Rijplezier BV als onzeker, maar niet onmogelijk.

Einde van het tentamen